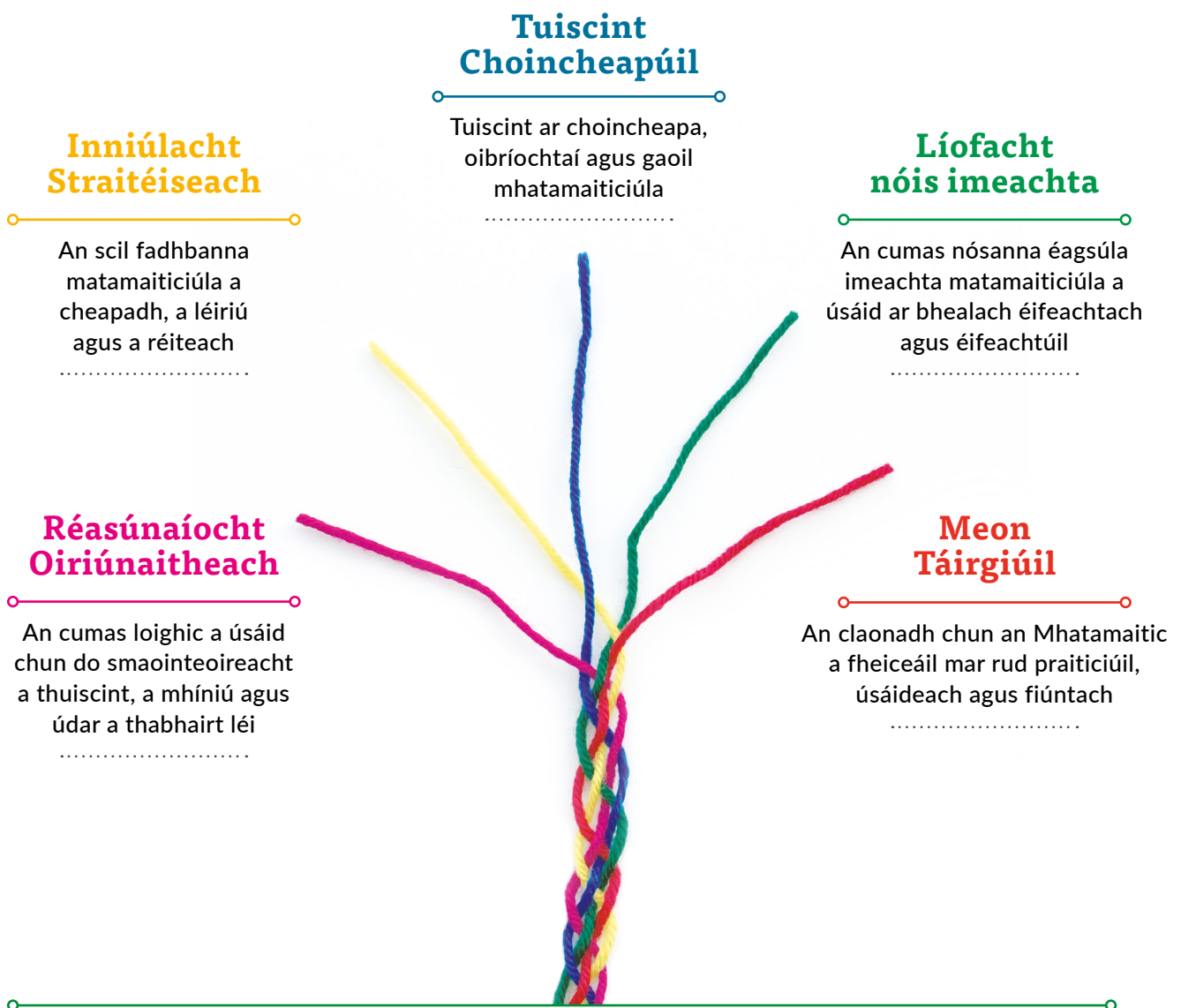

Forbhreathnú ar inniúlacht mhatamaiticiúil

Is í forbairt inniúlacht na matamaitice, príomhchuspóir Churaclam Matamaitice na Bunscoile. Lena n-airítear inniúlacht na matamaitice, tá tuiscint choincheapa, líofacht nós imeachta, réasúnaíocht so-athraithe, inniúlacht straitéiseach, agus meon táirgiúil (féach Fíor 1 in íochtar). Tá na cúig ghné fite fuaite agus idirpleách. De réir mar a fhorbraíonn páistí inniúlacht i ngné amháin, forbraítear gnéithe eile freisin. Forbraítear inniúlacht na matamaitice níos mó sna páistí de réir mar a éiríonn an mhatamaitic a dhéanann siad níos casta agus de réir mar a chuirtear oideolaíocht mhaith ar fáil dóibh. Tacaíonn an curaclam le múinteoireacht, foghlaim agus measúnú atá ag teacht leis an gcuspóir seo.

Fíor 1: Cúig ghné d'Inníúlacht Mhatamaiticiúil

Tuiscint Choincheapúil

Tá sé mar aidhm ag an gcuraclam cúnamh a thabhairt do pháistí chun tuiscint a fháil ar an bhfáth a bhfuil smaointe matamaiticiúla tábhachtach agus ar na bealaí éagsúla atá siad in an úsáid a bhaint as na smaointe seo chomh maith leis na smaointe a chur i bhfeidhm.

Tá sé mar aidhm ag an gcuraclam cúnamh a thabhairt do pháistí cur leis an méid atá ar eolas acu cheana féin agus ceangal a dhéanamh idir seo an an fhoghlaim nua. Mar thoradh air seo, ba cheart go mbeadh sé níos éasca do pháistí úsáid a bhaint as an méid a d'fhoghlaim siad ar bhealaí éagsúla le haghaidh cásanna difriúla.

Chomh maith le tacú le páistí chun úsáid a bhaint as an matamaitic ar bhealaí éagsúla, ba cheart go dtabharfadh múinteoirí tacaíocht do pháistí an chaoi a n-úsáideann siad an mhatamaitic a chur in iúl ar go leor bealaí difriúla, ar nós úsáid a bhaint as pictiúir nó rudaí nó trí rudaí a shamhaltú, agus é a mhíniú agus a thaispeáint dá gcomhscoláirí. Nuair atá sé de dheis ag páistí an bheith rannpháirteach maidir le matamaitic le daoine eile, tugann sé an deis dóibh an méid a d'fhoghlaim siad a roinnt agus a nascadh, chomh maith leis an gcaoi ar fhoghlaim siad agus na bealaí éagsúla gur féidir leis an méid a d'fhoghlaim siad a bheith úsáideach.

Páiste

Nuair a thuigim 'céard' atá á dhéanamh agam; 'cén chaoi' a bhfuil mé á dhéanamh; agus 'cén fáth' a bhfuil mé á dhéanamh, is ansa liom an fhoghlaim.

Múinteoir

Dá mhéad ceangail a dhéanaimid, is ea is mó a dhéanfaidh matamaitic ciall dúinn. Nuair a dhéanaimid cur síos ar ár smaointeoireacht agus ár smaointe a roinnt, neartaíonn sé an fhoghlaim.

Tuismitheoir

Is féidir linn cur lenár dtuiscint ach smaointe difriúla a chur le chéile agus breathnú ar an méid atá cosúil le chéile nó difriúil fúthu agus iad a thaispeáint ar bhealaí éagsúla.

Meon Táirgiúil

Ba cheart go dtabharfadh an curaclam ugach do pháistí a bheith muiníneach as an méid atá ar eolas acu agus as a chuid scileanna. Tacaíonn sé leo a fheiceáil go bhfuil an mhatamaitic praiticiúil agus gur féidir í a thuiscint, ach an taithí chuí a fháil agus iarracht leanúnach a dhéanamh.

Agus go leor deiseanna ann chun meabhair a bhaint as matamaitic, chun buntáistí na buanseasmhachta a aithint agus le bheith rathúil maidir lena bhfoghlaim, ba cheart go bhfeicfeadh páistí go bhfuil matamaitic an-úsáideach, gníomhach agus spreagúil, agus ba cheart go mbainfidís sásamh as a smaointe matamaiticiúla a roinnt lena gcuid cairde, a dteaghlai, múinteoirí agus araile.

Múinteoir

Má dhéanann duine ar bith iarracht leanúnach, is féidir leis a bheith rathúil maidir le matamaitic... Agus is fiú go mór an stró!

Cócaire

Cuidíonn mata liom béilí sláintiúla a réiteach.

Tuismitheoir

insíonn an mhatamaitic dom nuair atá deireadh tagtha leis an scoil don lá agus nuair atá sé in am thú a bailiú.

Páistí

Úsáidimid matamaitic gach lá, teastaíonn sí uainn!

Innealtóir

Cuidíonn mata lionn meaisíní a dhearadh agus a thógáil, chomh maith le hinnill agus bóthair.

Páistí

Is matamaiticeoirí ar fad muid

Réasúnaíocht Oiriúnaitheach

Tá sé mar aidhm ag an gcuraclam tacú le cumas an pháiste smaoineamh go loighciúil, machnamh a dhéanamh, míniú, agus údar agus réasúnaíocht a thabhairt. Agus múinteoirí ag baint úsáid as comhoibriú agus timpeallacht atá báúil don chaint, ba cheart go dtabharfaidís na huirlisí do pháistí machnamh a dhéanamh ar choincheaptha agus iad a fhiosrú, chomh maith le modhanna réitithe, fíricí, agus cuir chuige a thagann chun cinn ionas go mbeidh siad in ann an chaoi a ndéanann an mhatamaitic ciall a thuiscint chomh maith leis an gcaoi a bhfitear le chéile í.

Ba cheart go dtabharfaí ugach do pháistí bunús a réasúnaíochta a shoiléiriú agus a fhiosrú ach fadhbanna agus réitithe a thaispeáint chomh maith lena dtuiscint ar mhatamaitic ar roinnt bealaí a phlé; agus teacht ar chúiseanna maithe leis na cuir chuige agus na straitéisí a úsáideann siad.

Páiste

... agus cruthú go bhfuil an méid a d'oibríomar amach ceart nó mícheart

Múinteoir

Is é sin an fáth a bhfuil deiseanna uainn chun ár smointe a eagrú agus a roinnt, agus fáil amach an méid a cheapann daoine eile faoi ionas gur féidir linn tuilleadh feabhais

Páiste

... agus na bealaí éagsúla inar féidir le fadhbanna a réiteach a thaispeáint.

Páiste

ní mór dúinn a bheith in ann taispeáint go dtuigimid a bhfuil á dhéanamh againn agus an fáth a

Líofacht Ghnásúil

Tá sé mar aidhm ag an gcuraclam deiseanna a chur ar fáil do pháistí chun straitéisí neamhfhoirmiúla dá gcuid féin a chruthú, agus deiseanna a thabhairt dóibh coincheapa agus cuir chuige mhatamaitice a imeascadh de réir mar a chuireann siad leis na straitéisí céanna. Tá sé mar aidhm aige tacú le páistí úsáid na gcur chuige is coitianta a chosaint chomh maith le straitéisí neamhfhoirmiúla, agus mar thoradh air seo, neartófar a dtuiscint agus a scileanna.

Ba cheart go dtabharfaí ugach do pháistí modhanna a chur i bhfeidhm go cruinn, go héifeachtúil agus go solúbtha; chun modhanna a úsáid i leith fadhbanna agus comhthéacsanna difriúla; chun cur le modhanna nó iad a athrú ó mhodhanna eile, agus aithint nuair is cuí straitéis nó modh amháin chun chur i bhfeidhm ná ceann eile.

Páiste

Ní mór go mbeadh eolas againn ar go leor bealaí difriúla chun tabhairt faoi mhata; ar an gcaoi agus ar an am is úsáidí dúinn é.

Múinteoir

Cuideoidh sé seo linn go leor fadhbanna éagsúla gnáthshaoil a réiteach, fadhbanna a thiocfaidh chun cinn san fhórsaíocht

Tuismitheoir

San áireamh le bealaí eile chun tabhairt faoi mhata, d'fhéadfadh go mbeadh fíricí agus sainmhínte a thabhairt chun cuimhne ann; pleananna cliste a dhéanamh chun fadhbanna a réiteach; na modhanna is fearr a roghnú mar chúnamh chun iad a réiteach; tomhais maithe a dhéanamh agus freagraí a ríomh;

Inniúlacht Straitéiseach

Tá sé mar aidhm ag an gcuraclam tacú le páistí ionas go mbeidh siad ina ndaoine a réitíonn fadhbanna go héifeachtach. Ba cheart go mbeadh sé de dheis ag páistí fadhbanna matamaitice a cheapadh, iad a thaispeáint, agus iad a réiteach ar bhealaí difriúla.

Teastaíonn réimse straitéisí réitithe ó pháistí, ach chomh maith leis sin, ba cheart go dtabharfaí cúnadh do pháistí samhlacha réitithe fadhbanna a cheapadh ionas go bhfuil tuiscint acu ar an bhfadhb nó ar an gcás ar dtús agus na príomhghnéithe a bhaineann leis, agus ansin an fhadhb a chur in iúl nó a thaispeáint go matamaiticiúil.

Ba cheart go bhfeicfeadh páistí gaoil mhatamaiticiúla agus léirithe a dhéanamh ina gcloigne ar fadhbanna ach íomhánna a dhéanamh ina gcloigne de ghnéithe na faidhbe (athróa agus caidrimh) ach úsáid a bhaint as roinnt uirlisí amhail uimhreacha, ábhair inlámhsithe, láimhseoga, siombailí, focail nó grafaic.

Ba cheart go dtabharfaí ugach do pháistí solúbthacht a thaispeáint i rith an phróisis réitithe fadhbanna agus cur lena n-eolas ach fadhbanna fíorshaoil fiúntacha a réiteach nó modhanna cuí a athrú ionas go bhfeilfidh siad do riachtanais na suíomhanna neamhghnácha.

Múinteoir

Tá castacht ag baint le réiteach fadhbanna! Ach cuimhnigh, dá mhéad cleachtadh a dhéanaimid ar ár scileanna chun fadhbanna a réiteach, is ea is fearr a bheimid in ann fadhbanna a réiteach go tapa agus go héifeachtúil.

Páiste

Is fíor é sin, caithfimid a bheith in ann díriú ar fhadhb; plean a dhéanamh; agus straitéisí a bhfuil eolas againn orthu nó straitéisí nua a úsáid a chuideoidh linn í a réiteach.

Múinteoir

Is annamh a bhíonn fadhbanna simplí nó sonracha san fhíorshaoil. Ní mór dúinn go leor cleachtadh a dhéanamh ionas go mbeimid in ann fadhbanna a réiteach agus chun meabhair a bhaint as fadhbanna matamaitice ar scoil agus sa bhaile.